RASPOETIN

RUSSISCHE ONTHULLINGEN door Herman Theodor von Zancka. Geautoriseerde vertaling van Mevrouw D. Logeman—Van der Willigen

(Vervolg.)

Hij wist te veel, veroorloofde zich te groote vrijheden en trad op als in zijn eigen huis, op een wijze, die de fransche politie aanstoot gaf. Daar kwam nog bij dat het Russische provocatie-systeem in het parlement was aangeroerd en de uitbreiding en werkzaamheid er van in de fransche Republiek, en er natuurlijk iemand geofferd moest worden.

Het offer werd Manusevitj Mannilod. Men slaagde er in bewijzen te vinden dat hij ernstig betrokken was in een geldschandaal, en hij werd naar Petersburg teruggeroepen. De fransche politie was er door een harer vrouwelijke agenten, een dame du demi-monde, in geslaagd Mannilod een valsche handteekening te laten zetten.

Na een tijdlang een geheimzinnig bestaan in Italië geleid te hebben, vestigde hij zich in den tijd toen Stolypin minister van binnenlandsche zaken werd, voor goed in de Russische hoofdstad, waar hij een van de beste werktuigen der groote politici werd. Zonder dat hij een officieele plaats in het politiewezen innam onder den minister van binnenlandsche zaken, wist hij dezen zulke groote diensten te bewijzen door zijn kennis van al de dwaalsporen van het informatiewezen, dat hij weldra onontbeerlijk werd. Hij wist zich in de meest verschillende kringen toegang te verschaffen; hij ontlokte den menschen hun vertrouwen om het dan dadelijk te gaan overbrengen aan zijn lastgever, als hij er tenminste zelf geen gebruik van kon maken om er geld uit te slaan.

Door de politie, waarvan, zooals bekend is, zekere vertakkingen zich vereenigen met de revolutionnaire organisatie, kwam hij weer in revolutionnaire kringen en werd op die wijze steeds onontbeerlijker.

Wat hij te weten kwam, benutte hij, zooals wij reeds aantoonden, gedeeltelijk ook om zijn eigen zak te spekken.

Ten slotte kreeg Stolypin genoeg van den voortreffelijken Manusevitj Mannilod; hij was te veel op de hoogte van allerlei mysteries, zoodat de eerste minister zich van hem trachtte te ontdoen.

Maar dit kan soms moeilijker zijn voor een machtigen minister dan men denkt. Manusevitj was volstrekt niet van plan om zich zoo maar aan kant te laten zetten, maar begon toch bang voor zijn veiligheid te worden. Peter Nikadjevitj Stolypin was allesbehalve weekhartig, en het is volstrekt niet onmogelijk dat hij op de gedachte gekomen is om Mannilod te laten verdwijnen op de wijze die men in Rusland zoo gaarne toepast, en die geen lange, lastige, wettelijke formaliteiten vereischt, vooral omdat Stolypin overtuigd moest zijn, dat het 'n groot voordeel voor de Russische maatschappij zou zijn en voor de menschheid in het algemeen, als een individu als Mannilod van den aardbodem verdween.

Toen Mannilod zich bewust werd van de onzekerheid van zijn bestaan, sloot hij zich aan bij Stolypin's vijanden. Dit waren lieden uit de hoogste Russische kringen, officieele personen, waaronder hooge ambtenaren uit de onmiddellijke omgeving van den czaar zelf, allerlei aanzienlijke grootheden behalve de verstandige, vooruitstrevende lieden van het land, die erkennen dat Stolypin toch een groot werk gedaan had, toen hij de groote agrarische reformatie doorvoerde.

Volgens Westeuropeesche begrippen is Stolypin geen vrijzinnig man, en liberaal kon men hem allesbehalve noemen. Maar hij was een staatsman die geen beperking van de macht der regeering duldde, door de talrijke onafhankelijke „staten in den staat", die zich in het rijk van den czaar verbeelden dat zij het onbeperkte recht hadden om te doen wat zij willen.

Stolypin had neiging getoond om de werkzaamheid van deze eigenmachtige heeren op het tapijt te brengen. Hij had wel getracht om de doema heel de uitgestrektheid van de schandalige toestanden te verbergen, maar men kan met vrij groote zekerheid zeggen dat hij geen voorstander was van de door de Ohrana georganiseerde opstandjes en de vervolgingen tegen de Joden, de moorden op de ambtenaren, die het toppunt bereikten in den door Azeff georganiseerden moord van de politie op Plehve, grootvorst Sergei en anderen. Maar door tegen de Ohrana op te treden had Stolypin zichzelf veroordeeld. Generaal Kurloff, Stolypin's collega-partijgenoot, Kuljabko de chef der politie en verscheidene anderen beraamden den moord op Stolypin, die, zooals wij weten, in den schouwburg te Kiew plaats had, in tegenwoordigheid van den czaar.

Het is bewezen dat Mannilod de moordenaar kende, een verloopen student van Joodsche afkomst, Bogrov genaamd, die zich 'n tijdlang bij de revolutionnairen had aangesloten, maar langzamerhand den gewonen weg was opgegaan en provocateur was geworden.

Het schandaal dat ontstond, toen het algemeen bekend werd dat de politie den moord beraamd had, is niet te beschrijven. Men was er niet in geslaagd om den schijn te bewaren dat men de revolutionnairen voor den moord kon aanklagen. Bogrov behoorde wel tot de organisatie der revolutionnairen, maar hij was brutaal genoeg geweest om een toegangsbewijs te verkrijgen door de politie onderteekend, door generaal Kurloff zelf, en het was niet te verbergen wie den moord beraamd had.

Manusevitj Mannilod ontliep ondertusschen ieder verhoor. Om alle onaangename onderzoekingen en onthullingen te verhinderen, werd de arme Bogrov dadelijk opgehangen; hij had zijn lot zeker wel verdiend, maar eigenlijk toch niets anders gedaan dan de bevelen van zijn superieuren opgevolgd.

Den dierbaren Mannilod werd, zooals wij boven zeiden, ieder verhoor gespaard. Hij kreeg een plaats aan de Novoja Vremja, waar hij artikels begon te schrijven die fantastische onthullingen bevatten uit de revolutionnaire kringen. Alles was heel zeker geen verzinsel, maar over het geheel waren deze artikels natuurlijk geschreven in den trant waarin de redactie van de Novoja Vremja ze haar publiek wilde voorzetten. Daarin werden met andere woorden de revolutionnairen beschuldigd van allerlei misdaden en boevenstreken, die in vele gevallen door de politie zelf begaan waren.

Terwijl Mannilod zich op deze wijze aan de journalistiek wijdde, bleef hij ondertusschen als een visch in het water, zwemmen in de eigenaardige politieke intriges der hoofdstad. Hij werkte op de meest ideale wijze met Mevrouw Sjtsjerbajed samen tot beider voordeel en tot dat van vele anderen.

Luitenant-kolonel Jakimoff was ook zeer bevriend met Mevrouw Sjtsjerbajed en had zeker een aardige provisie op de zaken die zij deed, op voorwaarde dat hij er zich niet in mengen zou. Als hij wat gedronken had, sprak hij er ronduit over en lachte er om, want van zooiets maakt men in Rusland nooit een geheim. Daar huldigt men alleen de leus dat degeen die niet toehapt ook niets krijgt.

Ik heb deze voortreffelijke dame ook gekend, maar ongelukkig genoeg heb ik geen provisie gekregen. Ik had alleen maar opdrachten van minder belang, maar daar stond tegenover dat ik een blik kreeg in dat soort van zaken dat zij deed en de beteekenis er van en die was werkelijk niet gering.

Na den Japanschen oorlog heerschte er een algemeene geldnood onder de jongere grootvorsten in de familie van den czaar. De financies van het land verkeerden, vooral gedurende en direct na de revolutie, geen groote ondernemingen, die ambtenaren en grootvorsten contanten konden verschaffen. Het fatale in Rusland is nu eenmaal, dat iedereen zich laat omkoopen, van den hoogste tot den laagste, wat op den duur een kostbare geschiedenis voor den staat wordt.

Maar Mevrouw Sjtsjerbajed wist er wel raad op. Zij deed o.a. zaken voor bankier Rubinstein, en hoe ongelooflijk het ook schijnt, verscheidene belangrijke, militaire maatregelen zijn aan haar slimme vindingrijkheid te danken.

In 1911 werd in Rusland een begin gemaakt met de uitvoering van allerlei groote bouwwerken aan verscheidene kleine stations aan de grens van Duitschland, Oostenrijk en Zweden. Er werden dubbele sporen aangelegd, het spoorwegnet werd uitgebreid, maar in de eerste plaats werden er kolossale magazijnen gebouwd voor verschillende waren en reusachtige beweegbare platforms, die geen ander doel konden hebben dan het evacueeren van troepen uit militaire treinen te verlichten.

Deze bouwwerken vereischten natuurlijk kolossale sommen, en verscheidene aanzienlijke firma's in Rusland wedijverden om de klandizie van den Staat. Het is duidelijk dat degeen die het diepst in zijn zak tastte de overwinning behaalde. En de firma's verloren niet op de zaak. Als de rekening wordt ingeleverd halen zij hun schade wel in. Want de staat betaalt.

Het is natuurlijk 'n heel ingewikkelde zaak vóór zulke uitgebreide werken gereed zijn. Maar juist hierin vertoonde het genie van Mevrouw Sjtsjerbajed zich in zijn vollen glans. Zij wist altijd den juisten man en de juiste dame naar den juisten persoon te zenden. Gravin Orlov Davidov was in deze kwestie in volle actie. Zij was zeer gelieerd met grootvorst Nikolaj Nikolajevitj, en zij versmaadde de taak niet om af en toe eens 'n fijnen hint te geven aan de officieren van de verschillende afdeelingen van 't departement van oorlog, als het noodig was.

Manusevitj Mannilod moet de beste zaken gemaakt hebben. In ingewijde kringen werd er in dien tijd veel gesproken over een groote bestelling van materiaal voor ziekenverpleging, die gedeeltelijk in Duitschland, gedeeltelijk in Frankrijk gedaan werd. Een bestelling die over verscheidene millioenen roebels liep.

De waren kwamen, werden ongehoord duur betaald door den staat en opgestapeld in de daarvoor bestemde magazijnen.

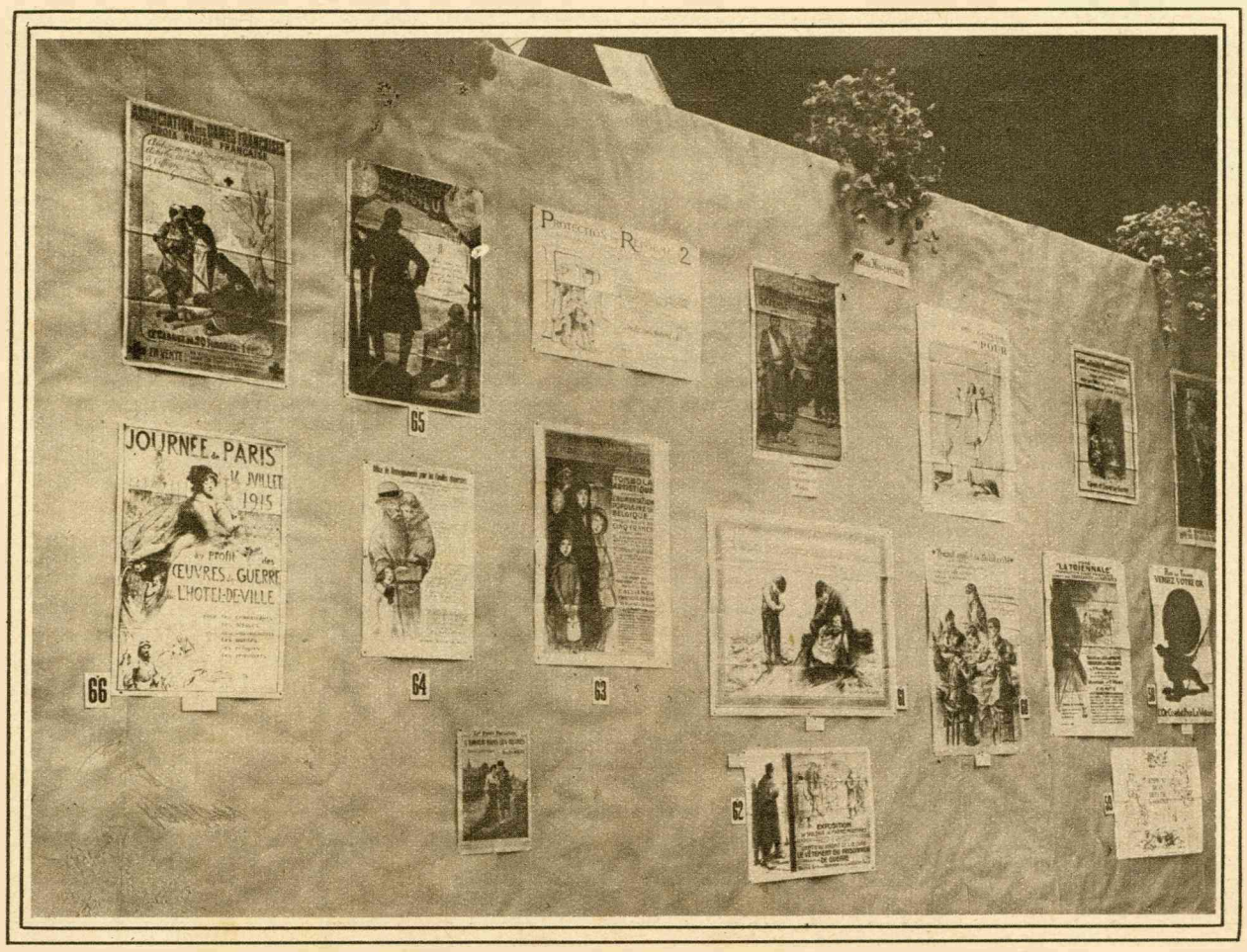
Maar lang bleven die daar niet liggen. Manusevitj en Mevrouw Sjtsjerbajed vonden dat zoolang er geen oorlog was, deze waren nutteloos in het magazijn lagen. Mannilod wendde zich tot den officier van gezondheid, die het toezicht had op de magazijnen, en wist hem spoedig te overtuigen hoe dwaas het was om zulk een goed kapitaal te begraven. Mannilod reisde in allerijl naar de leveranciers in Duitschland en na een korte onderhandeling, kochten zij de waren weer terug voor iets meer dan 'n derde van den prijs. Door wederzijdsche overeenkomst met de administratie der spoorwegen, die de waren transporteeren moest, ging alles de grens over en kwam weldra weer op Duitschen bodem terecht. Misschien maken zij nog wel eens denzelfden kringloop. Natuurlijk was dit maar een deel van alles wat er gebeurde. Maar even natuurlijk is het, dat het met alle waren niet ging als met bovengenoemde artikelen voor ziekenverpleging, en dat Rusland zich feitelijk een heele menigte belangrijke en onontbeerlijke oorlogsbenoodigdheden verschafte.

Dat was de eene kant van de zaak. De andere was dat allerlei menschen veel geld in handen kregen.

Maar nu gebeurde er iets wat zeer karakteristiek voor Rusland is, iets wat ongelooflijk klinkt, maar feitelijk niets vreemd is als men de toestanden kent in het rijk van Nikolaj Alexandrovitj. Manusevitj Mannilod was er, zoo niet mee begonnen, dan toch een bizonder drijvende en energieke kracht van.

Het plan volgens welk hij in lieflijke overeenkomst met Mevrouw Sjtsjerbajed handelde, was even eenvoudig als geniaal. Hij begon n.l. langzamerhand het bedrog te ontsluieren van de leverancies, waaraan hij zelf zoo ijverig deel genomen had.

Na den dood van Stolypin had hij kennis aangeknoopt met diens opvolger, Makarov, terwijl Vladimir Nikolajevitj Kokovtsov, de nieuwe eerste minister een veel te eerlijk mensch was en te veel een gentleman om zoo iemand te willen gebruiken. (Wordt vervolgd).

DE OORLOG IN WOORD EN BEELD BIJ CENTRALEN EN GEALLIËERDEN.

In Berlijn wordt een tentoonstelling gehouden van platen en lectuur, in de landen der Centralen en Geallieerden gedurende den oorlog uitgegeven. Onze foto toont een der tentoonstellingswanden met Fransche oorlogsprenten, loopgravencouranten enz.